

Vesna Hauschild Pyakurel
PRITRKAVANJE

*Adijo, satelitski telefon
zvezde vodijo naj pot
tako smo že izgubljeni
da ne spoznamo lastnih zmot
Imam vse, kar potrebuješ
ko objameš me v svoje dlani
svet – eksplozija distrakcij
hitro vse tumač se zdi
/.../
pusti zgodovino zla
nisi grešnik, ne svetnik
greva danes iskat resnico,
s steklenico
greva, midva, postopoma
skupaj ... postopoma*

Sam Smith, Simon Aldred: *Postopoma* [One day at a time]. Iz angleščine prevedla in priredila Vesna Hauschild.

Vsak dan se lahko odločimo, da se na novo rodimo. Da prevetrimo svoje vrednote in se obrnemo nase, da gremo nato lahko zares vase. Lažje se je obrniti na druge, jim natrositi ves svoj drek v naročje in se delati, da je to darilo, da je to zlato. Lahko se odločimo, da bomo preskenirali odnose z drugimi in seboj – obdržali tisto, kar je dobro, in odvrgli tisto, česar ne potrebujemo. Ampak je težko. Zelo zelo težko.

+

V današnjem svetu vsi trpimo, vsak na svoj način. Veliko lažje se je prašičiti v blatu kot poiskati (iz)vir, da bi se okopali. Očedili. Se očistili. Stresti prah iz svoje duše in zadihati s trebušno prepono je včasih veliko težje kot pozabiti, da dušo sploh imamo. Tisto nekaj več od nas, ki nas vodi, če poslušamo. Če znamo prisluhniti. Ob tem, da imamo in s pridom uporabljamo tudi naš um, telo, srce. Vsak zase ali pa vsi skupaj lahko drhtijo od izpoljenosti ali pa od bolečine. Če nas boli, iščemo zasilne izhode, poiščemo začasno uteho, se oprimemo preverjenih metod za zaslepitev: ekscesno popivanje. Trde droge. Nepris(o)ten fuk. Obsesivno športanje. Kompulzivno prenažanje. Kozlanje. Stradanje. Nekontrolirano napizdevanje drugih. Pretepanje. Zmerjanje. Mahanje z noži po nedolžnih cestah nad nič-hudega-slutečimi pešci. Podivjana vožnja. Deloholičarstvo. Obsesija s socialnimi omrežji. Histerija. Slepo verovanje v novice in poročila. In tako naprej ... v nazaj. Nič ne bo bolje. Naslednji dan, čez nekaj dni, tednov ali pa veliko let se bo bolečina zopet razkrila. Vmes bo pač tiho rasla. Se pasla po naših notranjih organih in drugih neslutnih poteh in nas silila v, kot bi rekli kakšni zelo goreči cerkveni privrženci, grozen greh. Tako dolgo nam bo težila, da je ne bo več moč ublažiti. Treba jo bo za večno likvidirati, transformirati, ubiti ... Ali pa dopustiti, da bo le-ta ubila nas. Družbeni status, stan, spol, rasa, spolna identiteta ... tu ne igrajo nobene vloge. Statisti so. Dokler smo ljudje, najvišje razvite živali z občutkom za sočloveka (odvisno, kdo) in naravo v vsej svoji lepoti in veličini (odvisno, kdo), bomo slej ko prej nekaj začutili. Črno-bel je bil nekoč film, črno-bel je simbol jin-jang ... ne pa nujno tudi pogled na svet, na naš planet. Na Zemljo v vsej svoji celovit(aln)osti. Zato je povsem normalno: ne moremo biti vsak dan kar stoo odstotno srečni, izpolnjeni, zadovoljni, veseli ... prav tako pa tudi ni fino, če smo kar naprej depresivni, žalostni, zamorjeni ... če naša luč ugaša. Treba je poiskati ravnovesje. Ampak je težko. Zelo težko.

Zato je včasih lažje kar malo zamižati. V temi je črnina črna. Včasih se pa vidi tudi zvezde – recimo, če te kak primitivec mahne na gobec, vidi se vrteče se galaksije, če si zelo zelo nažgan ali pa si s srčnim partnerjem delil noro dober orgazem, marsikaj barvitega se vidi, če znaš meditirati ali pa vizualizirati ... če pa samo stagniraš (to ne pomeni, da nič ne delaš, lahko delaš ogromno, samo ne v svoji smeri, ne s tebi lastno močjo, ne s ciljem, ki je dober za kaj več kot lastno korist), če energije ni več in se lahko samo še smiliš samemu sebi, se pa ne vidi nič ... na to me je spet spomnil Viripajev. Dramatik iz Rusije, ki iz sebe piše o svetu za svet. Situacija, seveda, je tam nekoliko drugačna kot pri nas. Pa kaj. Homo sapiensi imamo bolj ali manj povsod enake senzorcije, enake želje in potrebe, enake upe, sanje, cilje in enake blokade. Vsaka skupnost/družina/družba/država, pa naj jo tvorita dva (par/prijatelj/partnerja), trije, štirje, pet, šest, sedemnajst, enainvajset, tisoč, milijon ali milijarda ljudi, ima svoje probleme. Največji problem smo zmeraj sami sebi. Največji problem smo si, če se ne znamo imeti radi, saj kako hudiča bomo potem znali širiti to ljubezen?! Zlajnano, morda. Povsod to piše, veliko se o tem govoriči, od vsepovsod doni v raznih jeziki, ampak ... ali zares slišimo? Dokler ne začutimo tistega, kar drži: ko vsak zase

in vsi skupaj osvojimo edini zakon, ki je vreden avtograma, zakon ljubezni, v najširšem pomenu, brez dodatnih etiket, bomo šele zares svobodni – svobodni do te mere, da bomo lahko sprejeli, da se nekaterih stvari pač ne da spremeniti in da je treba človekovo voljo, če deluje z dobrim namenom za živa bitja, spoštovati. Svobodni na način, da bomo pogumni, da bomo lahko spremenili tisto, kar se da spremeniti. Tako svobodni, da nas tuji/drugi strahovi ne bodo ovirali, tako svobodni, da si bomo upali biti to, kar zares smo. Da si bo vsak upal biti to, kar zares je – za dobrobit svet(eg)a!

+

Poglejmo, na kateri točki so junaki in žrtve ene noči v Viripajevi drami. Dejstvo: vsi so pijani. Alkohol je v krvi, telo, um in srce zaznavajo in delujejo drugače. Nekaterim se odpre tretje oko, nekateri doživijo »aha« moment, drugi alelujo, nekateri dobijo pogum (mešan s samoohranitvenim nagonom), da razmišljajo (še bolj) trezno, nekateri pa malo (ali pa povsem) izgubijo nit.

Konkreten primer: Mark, direktor pomembnega mednarodnega filmskega festivala, 46, ima pljučnega raka. Diha »na škrge«, ni se še do konca »pokoril«. Nedavno pokojna Louise L. Hay v knjigi *Telo je tvoje* (MK, 1996) na podlagi nešteti izkušenj z zdravilstvom in zdravljenjem ljudi z različnimi tegobami, tudi z rakom, sporoča, da je možni vzrok za to grozovito bolezen 21. stoletja dolgotrajna zamera. Skrivnost, zakopana nekje v naši globini. Žalost. Sovrašstvo. Predlaga naslednji miselni vzorec: »Ljubeče odpuščam in osvobajam preteklost. Odločam se za radosti polno življenje. Ljubim se in se odobravam.«

Ker je imel priložnost(i), je Mark natepaval brhke mladenke – da se je nahnal. Imel jih je za blago – za golo meso! »Ne želi drugega blaga.« Katera je že ta zapoved? Mark dojam, da bo treba »vse lepo vrniti«, če bo hotel doseči čistost/mir. To ne gre kar čez noč. Treba bo vračati. In se vračati in vračati, dokler ne uspe ... To bo uspeh, vreden več kot poslovni uspeh, kot priznanja s strani organizacij in institucij, to bo dosežek na ravni človeka. Ve, da je ravnal grdo, v lastno hipno korist, v zadovoljitev živalskega nagona. Ker je imel denar, je plačal, in ker so ga mlade punce potrebovale, so (si ga) vzele. Se da(rova)le. Vse, kar so potrebovale za takšno izmenjavo (plačano delo), je bilo tisto, kar jim je dano ob rojstvu. V nekem drugem času bi lahko temu rekli tudi, da je Jezus Kristus s pomočjo svojih zaveznikov k sebi vabil device, ki jim je sveti Peter odpiral vrata na podlagi tega, kako so bile preudarne in koliko so bile »pripravljene«. Njihova čistost naj bi Božjemu Sinu pomagala, da si je nabiral novih moči. Veliko jih je bilo na kupu, devic, in vse so hotele biti njegove neveste ... za vse (ga) je bilo dovolj in vsaka je mislila, da želi in potrebuje, kar bo dobila v zameno. Ker so jim tako rekli.

Buda, na drugi strani sveta, mladenič iz Nepala doma, je pustil svoje potrebe in sebične želje za seboj. Pustil je sebično naravnano ljubezen, odpikal materialno navlako in šel na dolg sprehod – odkrivat sebe skozi svet. Ni potreboval devic, ali pa se o tem ni kaj dosti spraševalo in pisalo. Čez čas se je usedel in se smejal ... Postal je debel. (Zdaj se nam smeji iz kozmetičnih salonov, kvazi tajske restavracije in tako naprej. Včasih je njegova podoba plastična,

včasih pa ne.) Mogoče je ugotovil, da sveta ne more spremeniti. Mogoče je ugotovil, da se pač rad smeje in da bo to zdaj večkrat počel. Mogoče ne bi bilo tako, kot naj bi bilo, če bi kakšen srčen človek prišel mimo in bi ga toplo objel?

Rosi, dvaindvajsetletni mladi ženski, ki poklicno prodaja svoje telo in se včasih izdaja za baletko, Mark, 46, kot smo že ugotovili, pomemben faktor v filmski kulturi in trgovini, ponudi odrešilni objem. Nekoliko ukleščeno jo drži, pijano, vso krhko in ohlapno v kolenih, med svojimi od let zdrajsanimi komolci ... dokler IN čeprav njej (več) ne paše. Mark hoče vračati, hoče se odobravati, hoče biti uslišan, obenem pa hoče puncu tudi malo pomagati, se zdi. Ampak ne moremo predvideti, kako se bo neka oseba odzvala, pijana ali pa ne, Rosi ni v interesu, da se zave stvari, ki še niso v njenem dometu ... Mark se ne zave, da mogoče ni naletel na pravo osebo – na takšno, ki bi bila pripravljena to njegovo darilo sprejeti in od njega nekaj imeti. Dandanes zelo zelo mlade punce, ki jim ponekod po svetu hvala bogu ni treba ponujati svojih votlin za upešane lovce proti plačilu ali pa še celo brez tega!, rade eksperimentirajo. Pa naj. Če jim paše. Nočejo nujno daril, ampak izkušnje – lastne izkušnje. Bog v dandanašnji globalni ustanovi posluje z darili ljubezni; čiste, nežne, nedolžne, če brezpogojne, miroljubne, spoštljive ... svete ljubezni. Entiteta brez šminke, z istim imenom, o katerem govorijo v velikih bolj ali pa manj veličastnih stavbah, kjer je bolj ali manj veliko križev in včasih kako zanimivo umetniško delo, posluje z bombončki – za prijazne in zaupljive babice in dedke, pa tudi za naivne punčke in fantke ... S poceni belim sladkorjem (tistim, ki uničuje zobe, kri in prebavo), torej s tistim poceni predelanim sranjem, ki mu poteka rok.

Mark se ima za sodnika in Rosa, ki se identificira s punco iz nekega novejšega art filma iz »rizične države«, ima zanj samo tole molitev: »Nihče ne more zahtevati od mene več, kot lahko ponudim, zato držite gobec, gospod sodnik.« Idejni vodja maše za filmoljube se torej okliče za Božjega Sina *per se* in je Roso (in sebe) pripravljen (od)-rešiti, ampak ona gre svojo pot ... Ne potrebuje ne viteza ne konja brez zob, ne potrebuje maziljenja: če se on lahko okliče za odrešitelja, se lahko tudi ona okliče za baletko. Če ji paše, se lahko laže. Če nam paše, se vsi lahko lažemo ... ampak, kaj imamo od tega? Na dolgi rok se tako ali tako vse razporedi, vse pride naokrog, vse se razve in večina zadev se uravnovesi tudi brez človekove intervencije ... vprašanje pa je, v čigavo korist in v čigavo veselje. Lahko (si) lažemo, seveda, ob vinu, soku iz grozdja ali pa ob vodi ... dokler bolečina spet nekoč ne izbruhne kot vulkan s takšno silovitostjo, da lahko vse pod seboj scvre/uniči/zažge in za svetim, za svetom, za planetom, ostane le prah. Pekel je že na zemlji, raj pa tudi. Odvisno, kdo gleda, kam, koga ali kaj gleda ... in predvsem: kakšen je njegov namen.

Mark bo morda umrl za rakom, morda pa tudi ne. V postmilenijskem art filmu *Kitara*, za primer, spremljamo mlado žensko, ki so ji diagnosticirali raka, ki ne pozna poti nazaj. Odloči se za drastične spremembe. Povsem spremeni svoj življenjski stil – in ... ozdravi! Rak čud(ež)no izpuhti. Morda ga je zmedlo, da se telo drugače obnaša, morda je pobegnil pred novo močjo, ki je bila nad njegovo sposobnostjo razumevanja/procesiranja. Toda ... ta notranja moč je prišla kot posledica prvotne vdaje, panike, obupa ... obupa, ki se je transformiral v nekaj lepega.

+

V nebesih je igra, v peklu je tekma. Vsaka igra, tako kot vsaka tekma, ima lahko zmagovalce in poražence, lahko pa ima tiste, ki so sodelovali in si vzeli kratko pavzo (time-out), če so to potrebovali.

Kakšen bo konec vaše maše? Boste s polnimi pljuči peli alelujo ali cvillili vbogajme? Boste poiskali in priznali svojega BOGA? Si boste zaupali, da mu boste zaupali?

»Ko bomo vse vrnili; ko se bomo vsega naučili, bo našega učenja konec,« pravi Karl v *Pijanih*. Ne zato, da bo naš ego ponosen na dosežke, ki se tičejo poslovnega uspeha. Gre za to, da bomo odkrili, kje nam še kaj manjka na poti do lastnega preporoda.

Bhagavadgita pravi, da je narava (ustvarjena od Boga) vrhovna kraljica. Njen izvršni vodja je, odvisno, na kaj zgodbe iz te pesnitve apliciramo, božji sinko, minister, izvršni direktor ... Za/pod tem menedžerjem pa so vsi ljudje. Sledi mi, bi lahko rekel. Ali pa: jaz grem prvi. Narava reagira na podlagi poslušanja želja in tudi na podlagi lastne volje in presoje. In zdaj je, se zdi, precej raztresena, saj so si ukazi in želje tako različni. Vsak se ima lahko za boga! Če je dovolj drugih, ki kakšnega vodjo potrebujejo, da lahko preživijo, njegova moč raste ... in hipotetično se zlo veča. V svetu, kjer ima vsak posameznik svoje(vrstne) ideje in pravila – znotraj splošno uzakonjenih, ki nam povečini otežujejo normalno vsakodnevno življenje, namesto da bi ga naredili bolj (uporabniško) prijaznega –, je totalen kaos najti mir. In totalitaren mir je najden v kaosu. Odvisno, seveda, kdo gleda, kam gleda in kaj vse je že videl in doživel.

+

Jaz sem imela izredno srečo, da sem lahko odraščala v ljubečih okoliščinah, v miru, brez kakšnega posebno avtoritativnega, po strahospoštovanju hlepečega moškega lika, zato se tudi kot odrasla punčka ne bojim ne takšnih ne drugačnih vodij. Včasih so situacije z vodji hecne ali zmedene, saj ni vedno povsem jasno, k čemu sploh stremijo. Nič hujšega ne more biti, če se zavedamo, k čemu stremimo sami. Še tako nevarne karizmatične čustvene manipulatorje vseh oblik in spolov, ki smehljaje in stiske rok delijo preudarno, je po svoje kar enostavno prebrati.

Če gledaš z zaprtimi očmi, na splošno, čutiš več. Preverjeno.

Če poslušas z odprtimi očmi in pristriženimi ušesi, vidiš več. Preverjeno.

Včasih je dobro vklopiti trezno glavo, včasih pa potisniti razum na stran in se zanesti na šesti čut/notranji glas/dušni šepet/srce.

Toda, pozor: odpre se zgolj in samo takrat, ko ga ni strah. Ni važno, komu pripada. Srce je srce.

Če obstaja na tem svetu delo, ki ima v vsakem primeru družbeno korist, je to zagotovo delo na sebi in delo na odprtosti. Na povezovanju IN na zaupanju!

Bog je narava. Del narave smo mi vsi. Še težje je biti moški danes kot ženska včasih: ker ženske včasih po sili razmer postanemo preveč moške, kar tudi moške spravlja v grozen stres. Ženske pa izgubljam energijo ... včasih za ceno enega odnosa, drugič pa za ceno celotnega srca. Ni vredno.

Na tej zemlji nimamo stalnega bivališča, pravi Biblija. Novoizvoljeni stari predsednik naše male schengenske države pa, da Slovenija »postaja domovina za vse«. Let's take it one step at a time ...

Bo bolečina tlela ali se bo vnela? ... Morda pa bo samo lepo donelo, globalno pritrkavanje.

Kaj vse lahko oder prenese (z gasilci, ki čakajo za vsak slučaj, da zaščitijo igralce in ostalo ekipo, in tudi občinstvo v primeru požara) ... in kaj se lahko brez škode v amfiteatru življenja zažge?